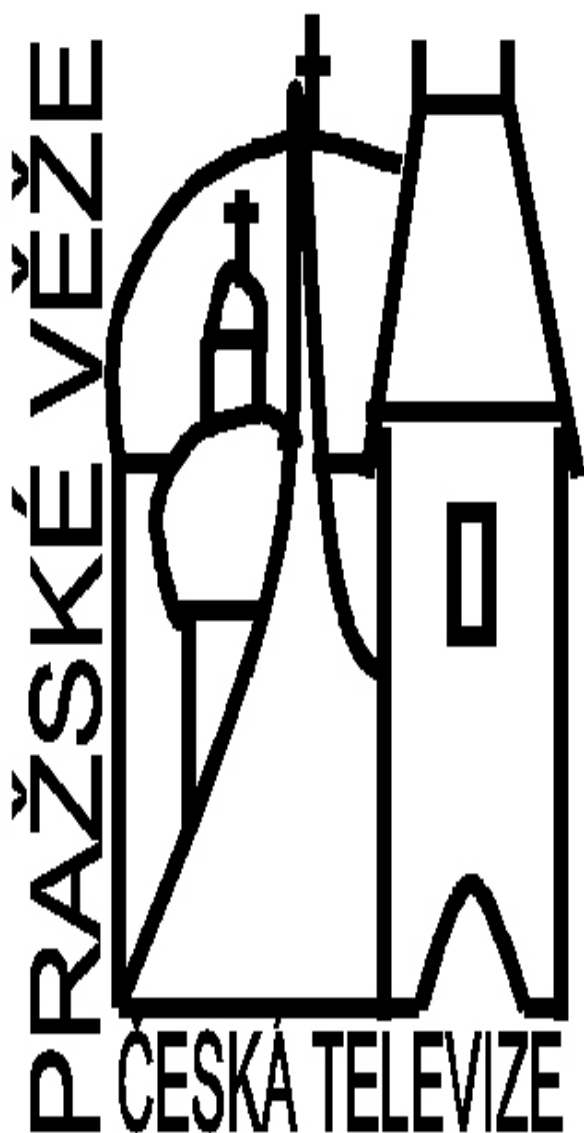

ČESKÁ TELEVIZE

Centrum publicistiky, dokumentaristiky a vzdělávání

Bedřich Ludvík

PRAHA, MĚSTO VĚŽÍ

16 dílný dokumentární cyklus

DÍL 4. VĚŽE OD HRADU PO STRAHOV

Dramaturg: Milan Vacek

© říjen 2001 až únor 2007

OBRAZ 1
DVĚ PLOŠINY – KOSTEL SV. PROKOPA - ŽIŽKOV

Detail nohou Průvodce. Jdou po dlažbě.
Pak nastoupí do vysokozdvížné plošiny.
Ta začne stoupat...

Komentář:

Začíná seriál, který vás uchopí do náruče, pozvedne k nebesům a už nikdy vás nenechá klesnout.

Průvodce na stoupající plošině na kameru:

Průvodce:

Pozvedneme vás k vrcholům pražských věží. Vystoupáme za vás tisíce schodů, prolezeme spousty půd, otevřeme stovky vikýřů. Na konci toho všeho vám nabídneme pohledy na Prahu, matku měst, v dědictví nám danou, šírou tu Prahu, Prahu jedinou.

OBRAZ 2

OBRAZOVÁ MONTÁŽ + ÚVODNÍ TITULKY

Naprolínané oblety nejružnějších
pražských věží.

Úvodní titulky:

Česká televize
Centrum dokumentaristiky,
publicistiky a vzdělávání
uvádí
dokumentární cyklus
PRAHA, MĚSTO VĚŽÍ
Průvodce
VIKTOR PREISS
Námět, scénář, hudba, režie:
BEDŘICH LUDVÍK

(ústřední píseň)

*Nad městem jsou věže
Tyčí se nad námi
My žijem při zemi
Věže jsou s hvězdami*

*Ještě že věže jsou
Že nad námi stojí
Pozvednou k nebesům
Ty z nás kdo se bojí*

*A pak u nohou ti leží
Praha, město věží
Ať prší či sněží
Stoupejme do věží*

*Do věží ke zvonům
K jejich mocným tónům
Do věží vzhůru k lidem
Jímž je věž osudem*

OBRAZ 3

RAMPA PRAŽSKÉHO HRADU

Kamera odjíždí od pohledu na Prahu.
Průvodce se dostává do obrazu a mluví
na kameru:

Průvodce:

U nohou mi leží, Praha, město věží...
Taky někdy máte ten pocit, že všechny
pohledy na tohle město jsou vaše a že
tedy všechny věže, které takový pohled
umožňují musí být veřejné?
Máte-li občas takový pocit, tak se
díváte na správný seriál, protože každý
jeho díl vám nabízí návštěvu dalších a
dalších pražských věží a pohledy na
Prahu jaké jste ještě neviděli.

Letecké záběry Pražského hradu a
okolí.

Komentář:

Dnes se vypravíme do věží na jih od
Pražského hradu. Všechno to budou
věže na kopci, takže pohled na město
se bude podobat spíše pohledu z
letadla při přistávání, než z
padesátimetrové věže.

Průvodce:

Zajímavá bude i různorodost věží,
které dnes navštívíme – od kláštera
přes rozhlednu po vysílač a větrací věž.
Zaujalo vás to? Tak začínáme.

OBRAZ 4

HRADČANSKÉ NÁMĚSTÍ

Hradčanské náměstí 184. Kamera

vchází do kostela a hledá cestu na věž.

Komentář:

Kostel sv. Benedikta má za sebou pohnuté osudy. Jako farní kostel města Hradčany je vzpomínám už v roce 1353. Během požáru 1541 vyhořel a byl přestavěn. Dnešní podobu mu dala přestavba z roku 1655.

Roku 1626 byl darován řádu barnabitů, kteří si vedle něj postavili klášter. V roce 1786 byl však jejich konvent zrušen a areál byl darován karmelitkám. Ty zde působily až doku 1950, kdy byl klášter adaptován pro státní účely.

Pohledy na altán z radničních schodů:

Areál v sobě ukrývá hned dvě věže: to jsou zbytky hradební věže z opevnění Hradčan z poloviny 14. století. Dnes je na věži vyhlídkový altán.

Pohled na věž na střeše kostela.

Ale pro nás je hlavním cílem tato osmiboká vížka s lucernou na hřebeni střechy kostela.

Kamera stoupá po žebříku do vížky a rozhlíží se po okolí

Pohled který nabízí je velmi neobvyklý a myslím si, že jsme možná vůbec první, kteří ho uviděli a natočili.

Pohledy na Prahu

(hudba)

Praha je odtud jako by daleko. Ale co je blízko, to je další věž, která nás čeká...

Nájezd na věž nedaleké Lorety...

OBRAZ 5
LORETÁNSKÉ NÁMĚSTÍ

Průvodce před vchodem do Lorety.

Záběry kostela a věže

Průvodce vstupuje do věže a mluví na kameru:

Zaposlouchá se do motivu písně

Kamera sleduje Průvodce jak šplhá po žebříku do lucerny.

Pohledy na Svatou chýši v zahradě Lorety.

Průvodce:

Jestliže věž kostela rovná se zvony, tak tady, ve věži Loretánského kostela, se tato souvislost naplňuje vrchovatě. Nikde nezní zvony jásevěji než tady, na Loretánském náměstí. No jen si poslechněte...

(úryvek ze hry zvonkohry)

Komentář:

A přece jsme na místě velmi pohnutém – jen málo kdo ví, že tento nádherný barokní kostel stojí na místě domů, které opustili pobělohorští exulanti. Stavba probíhala velmi dlouho – začalo se roku 1626 a hotovo roku 1750. Průčelní část je dílem K. I. Dienzenhofera z roku 1721.

Průvodce:

Ale už 25 let před tím, 15. srpna 1695, se z této věže rozeznělo 27 zvonků od holandského zvonaře Claudia Fromma. Zvonkohru a hodinový stroj, který ji pohání, sestavil pražský hodinář Petr Neumann. Do dnešních dob hraje starou mariánskou píseň Tisíckrát pozdravujeme Tebe...

(Loretánské provedení písně Tisíckrát pozdravujeme Tebe)

Ale tady naše cesta nekončí. Já se vypravím ještě o kus výš, vystoupím nad cibulovitou bání, až do lucerny.

Komentář:

Dnes už asi málo kdo ví, co vlastně znamená slovo Loreta.

Základní prvek lorety je tak zvaná Svatá chýše. Ta má podobu malé hranolovité stavby. Má upomínat na domek ve kterém žila Panna Marie v palestinském Nazaretu. Její dům byl

OBRAZ 6

LETECKÉ ZÁBĚRY STRAHOVSKÉHO KLÁŠTERA

Montáž leteckých záběrů Strahovského kláštera:

Komentář:

Až z nevlídného údolí Prémontré v severní Francie dorazili v roce 1144 sem, na jižní svahy Hradčan, bratři premonstráté. Vystavěli zde románský kamenný klášter s opatským chrámem Nanebevzetí Panny Marie se dvěma věžemi v průčelí. V jeho zdech nakonec našel poslední odpočinek i zakladatel řádu premontratů, svatý Norbert z Xantenu. Jeho ostatky sem byly přeneseny roku 1627. Dějiny kláštera jsou plné zvrátů: v roce 1420 byl klášter vypleněn husity, v roce 1741 byl poničen dělostřelbou a v roce 1950 zrušen komunisty.

OBRAZ 7

VĚŽ STRAHOVSKÉHO KLÁŠTERA

Průvodce stopá po schodech do věže
kostela Nanebevzetí Panny Marie:

Průvodce:

Stoupám věží a jsem zvědav jaký
pohled mi nabídne. Z toho jak malebně
je klášter umístěn by měl být jedním z
nejkrásnějších. Zelené svahy Petřína na
pravici a areál Pražského hradu po
levici.

Průvodce otevírá vikýř nad sebou a
vystupuje do prostoru lucerny. Kamera
za ním.

Vidíte tu nádheru. Všude kolem plno
zeleně jako by to ani nebylo v Praze.

Montáž pohledů na město...

*(Část ústřední písně:
A pak u nohou ti leží
Praha, město věží
ať prší či sněží
stoupejme do věží)*

OBRAZ 8

NERUDOVA ULICE čp. 244

Průvodce stojí před domem čp. 244 a mluví na kameru.

Průvodce:

A teď si uděláme odbočku jakou jsme ještě v našem seriálu neměli. V tomto domě žili od roku 1839 rodiče Jana Nerudy. Tady vyrůstal mladý básník. A my se podíváme do věže do které určitě taky občas zašel...

Průvodce se otočí a vejde do domu. Průvodce stoupá věží. Pohledy na ruce, nohy, detaily schodů....

Komentář:

Malá Strana a Staré Město jsou plné měšťanských domů s různými věžovitými nadstavbami. Některé tvořili něco jako chaty na střeše a lidé se do nich uchýlovali za parných letních dnů, když bylo dole v ulicích k zalknutí.

Pohled na věž z vysokozdvížné plošiny:

Tato válcovitá věž byla k domu přistavena později a ukrývá dřevěné schodiště. To však nekončí půdou, ale otevřeným altánem s jehlancovitou střechou.

Průvodce se objeví nahoře:

Průvodce:

I takto, zcela prozaicky, může sloužit věž – jako schodiště. Podobných věží jako je tato bychom našli v Praze víc. Ale tahle nám pro ilustraci postačí. Je z ní krásný rozhled. Tady někde se odehrával děj Nerudovy prózy V tichém domě.

OBRAZ 9

LETECKÉ ZÁBĚRY PETŘÍNA

Montáž leteckých záběrů Petřínské
rozhledny

Komentář:

Kdo sledoval seriál Rozhlédni se, člověče, ten tyto záběry dobře zná. Petřínská rozhledna nemohla v seriálu o rozhlednách chybět. Do seriálu o pražských věžích ale také patří. Věž byla postavena při příležitosti Zemské jubilejní výstavy. Vzpomínáte? Už jsme jednu věž pocházející z této výstavy navštívili! Je vysoká 63,5 metru. Ve výšce 53 metrů má zasklenou vyhlídkovou plošinu. Nahoru jezdí výtah a vede schodiště o 299 schodech. Věž váží 170 tun a stojí na 11 metrů hlubokých základech. Byla otevřena 20. srpna 1891, tedy bezmála před 120 lety. Vedle klasických pražských věží, starých 600 až 800 let je to však mladice.

OBRAZ 10

VĚTRACÍ VĚŽ STRAHOVSKÉHO TUNELU

Průvodce pod věží. Maličký človíček
pod ohromnou stavbou:

Průvodce:

Tak s takovouhle věží jsme se ještě v našem seriálu nesetkali. Je to zvláštní: větrací věž Strahovského automobilového tunelu je vidět určitě stejně zřetelně jako Petřínská rozhledna, ale v médiích jako by neexistovala. Ani v knihách, ani na webu, nikde o ní nenajdete jedinou zmínku. Že by utajení? Tak se na ni pojďme podívat...

Montáž z výstupu na věž.

Komentář:

Větrací věž strahovského tunelu je vlastně obyčejný betonový komín. Na jeho XY metrů vysoký vrchol vede schodiště. Když na něj vystoupáte ocitnete se na druhém nejvyšším vrcholu města, hned po Žižkovském vysílači, jehož vrchol je ve výšce okolo 474 metrů nad mořem.

Průvodce:

Je to unikátní místo a unikátní výhled. Pode mnou svah Strahova s luxusními vilami, za mnou Starohovský stadion. Až se nabažíte pohledů na město, obhlédneme si plochu největšího stadionu na světě i jeho zvláštní věže.

OBRAZ 11

LETECKÉ ZÁBĚRY STRAHOVSKÉHO STADIONU

Montáž leteckých záběrů Strahovského stadionu a jeho věží.

Komentář:

Areál Strahovského stadionu má 460 000 metrů čtverečních. Hřiště má rozměry 200 krát 300 metrů. Do hlediště se vejde 240 000 diváků. Na ploše cvičilo najednou až 40 000 cvičenců. Stadion byl otevřen roku 1926 kdy na něm proběhl VIII. Všesokolský slet. Později na této unikátní ploše probíhaly celostátní spartakiády. Ve dvou západních rozích stadionu jsou dvě věže.

OBRAZ 12

STRAHOVSKÝ STADION JIŽNÍ VĚŽ

Průvodce stojí na věži a mluví na kameru.

Archívní úryvek spartakiádního vystoupení, nejlépe vbíhání vojáků na plochu.

Průvodce:

Stojím na jedné ze dvou věží Strahovského stadionu. Věže sloužily pro potřeby nácviku spartakiád. Nejsou nějak vysoké, okolo 20 metrů, takže z nich vidím jen ohromnou plochu stadionu. Jak odtud asi vypadala spartakiáda.

Ale výhled na město je odtud velmi omezený.

OBRAZ 13
LETECKÉ ZABĚRY VĚŽE OIRT.

Montáž leteckých záběrů věže OIRT.

Komentář:

Radioreleová věž stojící na nejvyšším bodu Strahova je z monolitického ocelobetonu. Stojí tady od roku 1959 a je vysoká přesně 50 metrů. Kdysi se jí říkalo vysílač OIRT, což byla organizace spolující komunistické televizní stanice. Dnes už neexistuje a věž zabezpečuje distribuci všemožného radiového signálu.

OBRAZ 14 **NA VĚŽI OIRT.**

Průvodce vstupuje na věž OIRT.

Průvodce:

Jsou to ale posuny. Kdysi dávno
dávaly věže svému okolí pocit bezpečí,
později začaly šířily do okolí víru v
Boha a dnes šíří do okolí rozhlasový a
televizní signál.

I tahle ryze účelová komunikační
stavba má svého architekta. Byl ing.
arch. Boris Palička.

Jestlipak si užil pohledu na Prahu tak
jako my dnes?

Tak vzhůru na věže a na shledanou
příště!

OBRAZ 15
LETECKÉ ZÁBĚRY PRAHY

Montáž leteckých pohledů na věže,
které byly představeny v tomto díle.

Komentář:

Vystoupáte na věž a uvidíte město pod sebou. Podíváte se na to mraveniště osudů a napadne vás jediné: město je gigantický hardware počítače a lidé v něm jsou geniální software. A z měkkých těl lidí vyrůstají tvrdé stavby domů a – věží. Vrcholným produktem toho computeru jsou právě věže. Zdá se vám, že ten příměr se na starou Prahu příliš nehodí? Že tady nenajdete příliš moderních komunikačních věží. Ale computer města fungoval i tehdy, když ho tak lidé ještě nemohli pojmenovat. Z vesmíru lze vnímat města jako procesory počítače značky Země. Mystici říkají, že Praha je jedním z centrálních míst světa, místem ze kterého lze dosáhnout spojení s vesmírem. Je-li tomu tak, pak to bude jistě z jedné z pražských věží. Tak vzhůru do věží!

Do montáže pohledů na pražské věže
se vylnou závěrečné titulky:

Viděli jste seriál
PRAHA, MĚSTO VĚŽÍ

provázel Viktor Preiss

námět a scénář:
Bedřich Ludvík
dramaturg:
Milan Vacek
odborný poradce:
arch. Milada Vršecká
autor děkuje:

.....
.....

zvuk:

XY

ústřední píseň složil a zpívá:

Bedřich Ludvík

aranžmá písně:

Jan Jirásek

střih:

(ústřední píseň)

*Nad městem jsou věže
Tyčí se nad námi
My žijem při zemi
Věže jsou s hvězdami*

*Ještě že věže jsou
Že nad námi stojí
Pozvednou k nebesům
Ty z nás kdo se bojí*

*A pak u nohou ti leží
Praha, město věží
Ať prší či sněží
Stoupejme do věží*

Do věží ke zvonům

K jejich mocným tónům

PRAHA, MĚSTO VĚŽÍ vzhůru k lidem

Jimž je věž osudem

Bedřich Ludvík
PRAHA, MĚSTO VĚŽÍ
DÍL 4. - Věže od Hradu po Strahov

